

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 37.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

Ergo abeunt, tacito deiecti lumina vultu,
 Helchiades senior, Somnāsque, & natus Asapho
 Patre Ioas, cui regia commentaria cura.
 Omnes discissa laniantes pectora veste,
 Attonitūmq; nouo belli discrimine regem,
 Quid factum dictūmq; docent; stupet ipse, silētque
 Non secus ac subito percussus fulminis ictu.

Cap. 37.

Tandē humeris veste abscindēs saccoq; recinctus,
 Casariemq; nigro deturpans puluere flauam,
 Progreditur, templūmq; petit, mox flexus ad aram
 Numine adorato, mittit qui vera reportent
 Amosida senis in tanto responsa periclo,
 Helchiadem, Somnamq;, quibus pars magna Senatus
 It comes, atratis induti vestibus omnes.

Quorum qui fandi doctissimus, ut prope limen
 Ventum est, iamque fuit coram data copia fandi,
 Venimus Hesechia iussu, sanctissime vates,
 (Dixit) in extremis scitatum oracula rebus.

Virg. 3. Aen.

Venit mæsta dies, venit lacrymabile tempus,
 Scilicet id scelere, & vetitis effecimus ausis,
 Ut spado (proh longi pudor indelebilis aui!)
 Semi-vir, exectis spado molle virilibus olim
 Famineūmq; loqui solitus, nunc altius ora,
 Vocemque intendat, Dominoque Deoque Tonanti

Audeat impuris coram male dicere verbis.

Ventum ad supremum lethi discrimen acerbi:

Nec minor est qui nostra dolor præcordia torquet,

Quam, cui post decimæ fastidia tristia Luna,

Dum mater sperat maturum absolueret partum,

Omnis abit frustra misera nixusque laborque,

Nec datur eniti, aut frigentem expellere fœtum;

Vna duos rapit hora, duos vna accipit vrna,

Femineis mæste resonant ululatibus ades:

Nos eadem, nos fata manent peiora, quid ergo

Restat adhuc? nisi forte tuis, tuus optime vates

Ille Deus, calum & terras qui numine torquet,

Mollitus precibus, tandem huc bonus arrigat aures,

Assyrjꝫ minas regis, temulentæque verba,

Quæ tacit hic, noto liuentia terga perustus

Stigmate, mancipium violenti infame tyranni,

Irrita ventosis tradat rapienda procellis.

Concipe vota pater, vocemque ad sidera tolle,

Si forte inde salus veniat, regique, piisque

21. Et ingressus est Eliacim filius Helcie qui erat super domū, & Sobna scriba, & Ioahē filius Asaph à commētariis, ad Ezechiam scissis vestibus, & nuntiauerunt ei verba Rablācis.

Cap. 37.

1 Et factum est: cum audisset rex Ezechias, scidit vestimenta sua, & obuolutus est sacco, & intrauit in domum Domini.

2 Et misit Eliacim qui erat super domū, & Sobnam scribam, & seniores de sacerdotibus operatos sacco ad Isaiam filium Amos prophetam,

3 Et dixerūt ad eum, Hæc dicit Ezechias, Dies tribulationis, & correptionis, & blasphemie dies hæc: quia venerunt filij vsq; ad partum, & virtus non est pariendi.

4 Si quomodo audiat Dominus Deus tuus verba Rablācis, quem misit rex Assyriorum dominus suus ad blasphemandum Deum viuentem, & exprobandum sermonibus quos audiuit Dominus Deus tuus: leua ergo orationem pro reliquis quæ repertæ sunt.

Relli-

Magnam argumentum pietatis erga Deum quæ erat in Ezechia, quæ inter tot tantaq; mala hoc maxime angebat, quod nomen Domini blasphemaretur.

5 Et venerunt serui regis Ezechiae ad Isaiam.

6 Et dixit ad eos Isaias, Haec dicetis domino vestro, Haec dicit Dominus, Ne timeas a facie verborum quae audisti, quibus blasphemauerunt pueri regis Assyriorum me.

7 Ecce, Ego dabo ei spiritum, & audiet nuntium, & reuertetur ad terram suam, & currere cum faciam gladio in terra sua.

8 Reuersus est autem Rabfates, & inuenit regem Assyriorum preliantem aduersus Lobnam. Audierat enim quia profectus esset de Lachis,

9 Et audiuit de Tharaca rege Aethiopiae, dicentes, Egressus est vt pugnet contra te. Quod cum audisset, misit nuntios ad Ezechiam, dicens:

10 Haec dicetis Ezechiae regi Iudae, loquentes, Non te decipiat Deus tuus, in quo tu confidis, dicens, Non dabitur Ierusalem in manum regis Assyriorum.

Reliquiis huius populi quos hosticus ens
Iam propè consumpsit, morbusque famésque maligna.
Talia legati flentes, eademque fremebant

Primores Solymorum, & opem auxiliūque rogabāt:
Quos bonus Amosides, non aspernanda precantes
His cum mandatis blando sermone remisit:

Ite viri, & regi haec vestro responsa referte:
Parce metu sate Dauidicae de sanguine stirpis,
Hesechia, nec te moueant quae plurima fando
Impia regales in me conuicia serui

Euouere, meum petit haec iniuria Numen:
Magnus ait Dominus diuūm sator, atq; hominū rex:
Illam ego suppliciis vltimū (quancunque secet spem
Assyrius fati ignarus, sortiisque futurae)

Ibo nouis: ego nunc dirarum à sede sororum
Excitam castris immittam hostilibus vnam,
Quae veris falsa inuoluens, variūque per agros
Ambiguosque animos spargens, acuensque timorem,
Non vano concussa metu victricia retro
Agmina conuertat. Rex millia multa relinquens
Indefleta, inhumata, domum cum milite raro
Attonitus repetet: tandemque impune suorum
Oppetet insidiis media iugulatus in aula.

8 Haec illi inter se summis de rebus agebant:
Rabsacus interea Solymis sua iussa colonis
Contemni fremdens, multiūque & saepe rebelles
Respectans turre ad regia castra reuerti
Constituit, nam forte illis mutasse diebus
Audierat regem Assyrium Lobnaeque tenaces
Armata muros circumuallasse corona.

9 Dum sedet hic, lentoque trahit leta ocia bello,
Mœnia post captæ Lachis eruta vincere certus,
Nuntius ingenti turbauit castra tumultu,
Vectus equo, visumque ferens in finibus hostem,
Perpetuum Assyrii Tharracam nominis hostem.

Qui totam Meroen, coniuratāsque suorum
Aethiopum turmas inimica in praelia ducat.
Obstupuit, praedamque sibi de faucibus alta
Ereptam voce exclamans, reditūque minatus,
Signa rapi properè iubet, & tentoria velli.

10 At non oblitus Solymos post terga relinquit
Non leue momentum bello pacique futuros,
Rursus eos missa placuit tentare tabella,

Verbāque

Nō hoc in re-
ditu à prima
expeditione
est intelligen-
dum; sed cum
expugnato
Aethiopum
rege, rursus
in Iudaeam ve-
nit expugna-
turus Hiero-
solymam.

Verbâque signatis inscribere talia ceris:

Quam tibi iam toties vanis eluse salutem

Pollicitis, calo venturam credis ab alto

Hesechia, illam à me petere æquius antè fuisset,

Quàm te & tot lectos in aperta pericula cines

Proniceres, nimis ô mendaci credule vati,

Ignotoque Deo, cuius tibi numen amicum

Vana superstitione persuasit, ut esse putares:

Non (ait) Assyrio Solymos euertere regi

Fata sinunt: ego nempe veto, cui fata vetanti

Obsequium debent: ego mœnia condita Semo

Et regnum Davidis vetus, & mea templatuebor.

Fata negant manibus Solymorum mœnia nostris?

Nec Deus ipse sinit? " certè scis ipse, sciuntque

Beniamide Iudæq; tribus, quid vinida virtus,

Quid patrum potuit bello inclyta dextra meorum:

Hæc igitur, tum cum fierent, cum Persa satelles

Vreret Hebræos flamma ferroque penates,

Dic age (nam lubet hic te compellare parumper)

" Dic, ubi erat tuus ille Deus, cui fata iubenti

Obsequium præstant? aut qua regione latebat

Dormitans, Gozam cum Salmanfarus opimam

Vastaret genitor? Resephæq; binerticis arces?

Vitiferosque Haræ colles? latiisque beatæ

Deliciis petulans miles frueretur Edena?

" Quis seu maiorum, seu sit de gente minorum

Eripuit Deus Emathiam Arphadiamque rebellem?

Et quæ mille die cepi ferus oppida victor,

Et quos mille die reges sub tartara misi?

Desine tali igitur sperare auctore salutem,

Quam si à me expectas, (sanctè tibi iuro) valebis.

" Hæc mandata schedis: legati cætera iussi

Edere, quas postquam lino cedente reclusit

Hesechias, oculoque genas rorante relegit,

Templa petit, pronusque sacram reuolutus ad aram,

Dicitur ante Deum, media inter sacra, minacem

Deposuisse schedam, quo seni dira tyranni

Impietas, nullis non esset cognita sacris,

" Sicque Deum manibus supplex orasse supinis:

" O pater omnipotens, cui nunc Hebræa duello

Gens trepida ancipiti, thuris succendit odores,

Qui Cherubinorum super aurea pennatorum

Terga sedes, quem regna Deū solum omnia verumq;

V. Agnoscunt,

17 In hoc Dominus
nunciat tibi & tuis
in die Domini
dominus tibi & tuis
dominus tibi & tuis
dominus tibi & tuis
dominus tibi & tuis
dominus tibi & tuis
dominus tibi & tuis
dominus tibi & tuis

11 Ecce tu audisti
omnia quæ fecerunt
reges Assyriorum om-
nibus terris quas sub-
uerterunt, & tu pote-
ris liberari?

12 Nunquid erue-
runt eos dii gentium,
quos subuerterunt pa-
tres mei, Gozã & ha-
ram & Reseph & fi-
lios Eden qui erant in
Thalassar?

13 Vbi est rex Emath,
& rex Arphad, & rex
Sepharuaim, Ana &
Aua?

14 Et tulit Ezechias
libros de manu nun-
tiorum, & legit eos, &
ascendit in domum
Domini, & expandit
eos Ezechias coram
Domino.

15 Et orauit Eze-
chias ad Dominum
dicens:

16 Domine exerci-
tuum Deus Israel, qui
sedes super Cherubim:
tu es solus Deus om-
nium regnorum ter-
ra, tu fecisti cælum
& terram.

* Alludit ad
propitiatorium,
vnde Deus
resposus solitus
erat reddere,
quod diceba-
tur sedes Dei,
& erat inter
alias Cheru-
bin.

17 Inclina Domine aurem tuam, & audi: aperi Domine oculos tuos, & vide, & audi omnia verba Sennacherib, qui emisit ad blasphemandum Deum viventem.

18 Verè enim Domine desertas fecerunt reges Assyriorum terras, & regiones earum.
19 Et dederunt Deos earum igni: non enim erant dii, sed opera manuum hominum, lignum & lapis, & comminuerunt eos.
20 Et nunc Domine Deus noster, salua nos de manu eius: & cognoscant omnia regna terrarum quia tu es Dominus solus.

21 Et misit Isaias filius Amos ad Ezechiam dicens: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Pro quibus rogasti me de Sennacherib rege Assyriorum,

22 Hoc est verbum quod locutus est Dominus super eum, Despexit te & sublannauit te, virgo filia Sion: post te motu caput virgo filia Hierusalem.

Agnoscent, opifex cæli terrarumque, marisque,
Aspicias hæc? An verò audis (si dicere fas est)
Tam dicta improbitè, memori quàm scripta papyro?
Immo audis, cernis que pater, frustra que tenebris
Occulimus quæcunque palam peccare timemus.
Et tamen hic regno tumidus, rebusque secundis
Indocilis seruare modum, mortalia iam non
Cogitat, ast hominem exutus, caelestibus æquat
Seque suosque, atavos, & patrum bella suorum
Prædicat extollens contra tua numina, vimque
Eleuat alme tuam, Pater irritatque proteruus.

18 Multa quidem multas extant monumenta per oras
Tristia, quas ferro Assyrii domuere tyranni,
19 Nulla deos non terra suos arsisse, iacentes
Ipsis cum templis meminit, memoratque gemiscens:
Verum illi non dii, sed truncus ab arte dolatus,
Aut fustum æs, aut marmor erant de monte recisum,
Massaque iners, sensuque carens, & nescia sese
Cultoresque suos à vi flammisque tueri.
20 At tu summe Deum, qui celsas ætheris arces
Incolis, o finem cui tempora nulla dedere,
Nulla dabunt, ut principium nunquam ante dederunt,
Longè alia polles virtute, ideoque fideles,
Addictosque tibi populos seruabis ab omni
Bellorum clade incolumes, ut barbarus hostis,
Et quicumque illi similis, fera pectora tandem
Indomitosque animi flatus aliquando remittat,
Edoctusque malo proprio, damnisque suorum,
Nolens, an sponte, agnoscat, discatque, fateri
Te solum esse Deum memorem fandi atque nefandi.

21 Talibus oranti dicitis, aramque tenenti,
Nuntius Amosida missu senis, ecce repente
Astuit, & coram qua ferret pandere iussus,
Retulit hæc: Tuae vota Deus (timor omnis abesto)
Audiit omnipotens: huc me tibi, quem bonus unum
Edocuit, multaque insignem reddidit arte,
Amosides misit senior, quo vera recludam
Ventura Assyrio cladis responsa tyranno.
22 Audi igitur carmen, celo quod numen ab alto
Dictavit vati, vates mihi, ego tibi iussus
Nunc cano: Quo tua rex infelicissime regum,
Quo cecidit fortuna loco? qui mille cohortes
Mille modo populos in prælia dura trahebas,

Obuia

Obuia cuncta ruens? abeuntem, tergaq; turpi
Indecorig; fuga dantem, de colle Sionis
Nubifero Hebraides spectant ridentque puella,
Turbaq; iam posito terrore licentior, audet
Inter festiuas te decantare choreas,
Degeneremque fugam meritis incessere probris.

Apostrophe
ad regē Sen-
machiabum.

²³ Nam tu, quem rabidi violento vulnere dentis
Ausus es appetere, & dira proscindere lingua,
Non est ille tua natus de gente deorum
Saxeus, aut querni sculptus de stipite trunci,
Sed Deus Ifacidum, Deus immortalis, in illum
Scilicet impurum os, linguaq; volubile telum
Strinxisti; saxos oculos attollere contra
Non veritus, ²⁴ famulasq; manus seruiliaque ora
Ne praesens faceres; in apertam inducere scenam,
Hæc etiam tacito tecum sub pectore frendens:

²⁵ Quæ iuga qui montes, quæ serupea saxa, quadrigis
Non perrupta meis? num se Carmelus iniquis
Rupibus, aut lucis Libani defendet opacis,
Quo minus ardentes rapiam in iuga summa cateruas,
Excindamq; altæ cedros radicibus imis,
Et quæ multa abies siluis assurgit in illis?
Quod mare, quis fluuius pontem indignatus, eunti
Claudet iter ceptum spumantibus obuius undis?

²⁶ An non exhaustis siccatis fontibus amnes,
Defecere olim populis mea castra secutis?
Et iam aliquis nostris concurrere viribus audet?

Hæc tu vana tibi de te mendacia fingis,
Poti more senis, quem falsa in somnia ludunt;
Nec venit in mentem, non hæc sine numine nostro,
Consilioq; tibi tot bella peracta fuisse,
Cum datus à nobis fatorum exposceret ordo,
Inter se magnos magno luctamine montes
Collidi, vicos vicis, atque urbibus vrbes,
Mutua vt in sese versis ad vulnera dextris,
Oppeterent passim ciues à ciuibus hausti,
²⁷ Mæque meâ claudente manum, auxiliūque negate,
Deficeret moriens cultis habitator in hortis,
Aut instar fœni, quod rustica defecuit falx,
Aut herbae in tectis enata & rore carentis
Florem ante & fructum impubi marcesceret æno.

²⁸ Parce meos igitur furari ingratus honores:
Nam quis sis & quis fueris, quis porro futurus

V 2

Antè

²³ Cui exprobrasti, & quem blasphemasti, & super quæ exaltasti vocem, & leuasti altitudinē oculorū tuorum? Ad sanctum Israhel,

²⁴ In manu feruorū tuorum exprobrasti Domino: & dixisti: In multitudine quadrigarum mearum ego ascendi altitudinem montium, iuga Libani, & succidam excelsum cedrorum eius, & electas abietes eius. Et introibo altitudinem summmitatis eius, saltū Carmeli eius.

²⁵ Ego fodi, & bibi aquam, & exsiccaui vestigio pedis mei omnes riuos aggerū.

²⁶ Nunquid nō audisti quæ olim fecerim ei? Ex diebus antiquis ego plasmaui illud: & nunc adduxi, & factum est in eradicationem collium compugnantium, & ciuitatum munitarū.

²⁷ Habitatores earū breuiata manu contremuerunt & confusi sunt: & facti sunt sicut scenum agri, & gramē pascuæ, & herba tectorum quæ exaruit antequā matureretur.

²⁸ Habitationē tuā, & egressum tuum, & introitum tuum cognoui, & infantiā tuam contra me.

Antè tua grauida fueres quàm matris ab aluo,
 Dulciâque emizulis mulgeres ubera labris,
 Noram; nulla tua mihi pars incognita vitæ:
 Seu patriis te bella iubent excedere terris,
 Seu reuocant, nihil absque meo meditare nutu,

29 Cum fureres aduersum me, superbia tua ascendit in aures meas: ponâ ergo circulû in naribus tuis, & frenû in labiis tuis, & reducam te in viâ per quam venisti.

29 Nec me, cum nondum tetigisses luminis auras,
 Quàm furiosè olim debaccharere, latebat.

Et tu fata quidem implesti tua, nam nihil abs te,
 Quo me, & deuotos mihi persequerere, relictum.

Quare, quum nullum finem facis, & mihi dudum
 Indomitus furor, effrenisque superbia mentis,

Ad seram fessas vindictam vellicet aures;
 Naribus apprensus ego te cohibebo, ferûmque

Os freno stringam, sternacis more caballi,
 Et quâ venisti, luctantem multa, remittam.

30 Tibi autem hoc erit signum, Comede hoc anno quæ sponte nascuntur: & secundo anno pomis vescere: in anno autem tertio seminate & metite, & plantate vineas, & comedite fructum earû.

30 At tibi, ne dubites, regum sate sanguine Iuda,
 Quæ loquimur, ventura breui, presentius vllum

Haud esto signum, populôque in clausa retruso
 Mœnia, quàm quod nunc celo demittitur alto:

Ante Palesthinis quàm collibus; alter ab isto
 Corribus aduectus plenis, in vestra racemus

Præla fluat, messis que nouos gerat altera culmos,
 Plenâque stridentis descendat in horrea plaustro,

Perdura paucos, rex ô fortissime, menses,
 Liber eris, nullôque palàm circumdatus hoste.

Interea, ne fortè fames te perdat & urbem,
 Annonam tenui sic conseruare memento

Et dispensato momenta ad singula victu,
 Vt primum tibi quæ postrema abs messe supersunt,

Sustineant annum, syluestria poma secundum
 Tempus alent, & quos dabit arbor plurima factus.

Vertite tum ferra reparatæ tergora terra,
 Et serite agricolæ, durôsque resumite rastros,

Collibus & patriis generosas pangite vites:
 Nullus erit vestris miles qui vincula bubus

Iniciat, rapiat. ve pecus, pecoris. ve magistrôs;
 Nullus disturbet qui spumea præla satelles:

Post aliquot Lunas, spatiosa nec horrea messi,
 Nec caua sufficient feruenti dolia musto.

31 Et mittet id quod saluarû fuerit de domo Iuda, & quod reliquum est, radicem deorsum, & faciet fructum sursum.

31 Opportuna quidem pleno bona copia cornu
 Tunc aderit: nam quam sobolem seruatûs ab istis

Cladibus, antiqui sanguis producet Iudæ,
 Magnum paruo cui spatium dabit incrementum.

Et quam aliè ramos tollet, latè que per omnes
Protendit terras felicitis brachia siluæ,
Tam penitus fixa verget radice deorsum,
Aduersum ventos, sauosque immobilis imbres:

32 Quippe hoc reliquias, quas nõ consumpserit hostis,
Reliquias gentis Solymæ, lectæq; Sionis
Armipotens Dominus seruandas semine sanxit.

Epiphonema.

Tantus amor genus insontum stirpemque tueri:
Tantum illi studium est reges delere prophanos.

33 Pone metus igitur, seruant hanc numina sedem,
Nec, qui illam miles vesano Marte petiuit
Assyrius, violasse diu letabitur unquam.
Non illam iaculo, non missa cominus hasta
Appetet, aut clypeo pugnans irrumpet abeno:
Non ductis circum aggeribus, non arte doloq;

34 Sed sua conuerso relegens vestigia cursu,
Tristia signa domum, rarumque inglorius agmen
Depulsus Solyma referet, multumque priori
Dissimilis, cum cuncta sibi cessura ruenti
Speraret, patrij iuratus numina regni,
Deuastare arces, & templa dicata Tonanti,
Irrisos longa gemet obsidione labores:

35 Hac tibi me sponsore rata indubitataque sunt.
Ipse ego me propter, nec Davidis immemor unquam,
Davidis, ingenti colui quem semper amore,
Vrbem hanc imperij sedem, matremque meorum
Sacrorum, eripiam, & cunctos seruabo per annos.

Dicta fides sequitur: stygio nam mortis ab antro,
Mille modos ubi lethiferos, artesque nocendi,
Ersesque, laqueoſque, rotasque, & lecta venena,
Morboſque, pestesque, & mille pericula rerum

Seposuit Deus vltices supremus ad iras:
Seu cum à stirpe parat populos delere rebelles,
Sive tyrannorum nomènque, genusque, domumque,
Et sobolem, insolito statuit prosternere casu;

Monstram immare, ingens, quo non crudelior alter
Inter lucifugas Erebi pallentis alumnos
Spiritus, humanis semper gaudere ruinis,
Exciit, & castris tam nocte hostilibus alta

Immisit: volat ille alis stridentibus, omnia
Noctis aui similis, perque intima viscera tandem
Terrarum ad superos erumpit: tabida pestem
Sensit humus, omniſque ales perterrita fugit.

32 Quia de Ierusalem exhibit reliquia, & saluatio de monte Sion. zelus Domini exercituū faciet istud.

33 Propterea hæc dicit Dominus de rege Assyriorum, Non intrabit ciuitatem hanc, & non iaciet ibi sagittam: & non occupabit eam clypeus, & non mittet in circuitu eius aggerem.

34 In via qua venit, per eam reuertetur, & ciuitatem hanc non ingredietur, dicit Dominus.

35 Et protegā ciuitatem istam, vt saluem eam propter me, & propter Dauid seruum meum.

Sequitur hic comūne omniū Theologorū opinio: nem: qui auctores sunt, clades memorabiles quibus Deus mortales vlciscitur, opera & ministerio malorum spirituum fieri,

Sequitur hic comūne omniū Theologorū opinio: nem: qui auctores sunt, clades memorabiles quibus Deus mortales vlciscitur, opera & ministerio malorum spirituum fieri,

36 Egressus est autē Angelus Domini, & percussit in castris Assyriorum centū octoginta quinque millia. Et surrexerunt manē, & ecce omnes cadauera mortuorum.

37 Et egressus est, & abiit: & reuersus est Sennacherib rex Assyriorum, & habitauit in Ninive.

38 Et factum est, cū adoraret in tēplo Nefroch Deum suum, Adramelech & Sarasar filii eius percusserunt eum gladio, fugerūtque in Terram Ararat, & regnauit Assaraddon filius eius pro eo.

Cap. 38.

1 In diebus illis crogrotauit Hezechias vsque ad mortē: & introiuit ad eum Isaias filius Amos propheta, & dixit ei, Hæc dicit Dominus, Dispone domui tuæ, quia moriēris tu, & non viues.

36 *Vt ventum ad cadem, iam non auis, arripit hastam
Feralem, generiq̄ hominum, generique animantium,
Quam manibus mors ipsa suis, ter mille venenis
Tinxerat, & tinctam monstro donarat eunti,
Vtique erat aërea pendens è nube, iacentes
Supra acies, somnōque graues, vinoque sepultas,
In medios telum torsit fatale maniplos:
Hasta volans terras inter, calūmque, sed ipsi
Iam propior terra (dictu mirabile) multas
Dissilit in partes, qua castra per omnia latè
Dispersa huc illuc, vix vllō sospite, diram
Vulgauère necem: nunquam antea sanguine tanto
Sautum, largi-ve magis fluxere cruores
Hostili iugulo: nam ferrum (credere forsan
Nolet posteritas) ferrum (inquam) tota virorum
Millia per nouies viginti & quinque cucurrit.*

*Detexit radiis Sol matutinus Eois
Nocturnam stragem: rex tot miratus aceruos,
Totque vagis proiecta iacere cadauera campis,
37 Funestas acies damnatāque castra reliquit,
Attonitūsq̄, Nini patriis se mœnibus abdit.
38 Hic dum sepositis agit otia libera curis,
Votāque pro reditu saluo solennia soluit,
Ante aras ipsūmque Dei puluinar Ara sci
(O vatum nunquam mendax, sed credita tantum
Euentu prudente fides! O ferrea fata!)
Natorum exceptus scelere insidiūque suorum,
Sontem animam infelix media inter sacra profudit.
Illorum scelus Armenia texere latebra,
Regnū autem, & vacuā profugis iam fratribus aulā
Occupat Assaradon alieni criminis hares;
Hic sauo vitæ finis regniq̄ tyranno
Cui magnum fuerat ludus contemnere numer.*

*At verò belli curis confectus acerbis
Hesechias, longaque laboribus obsidionis,
Lethalem infecto contraxit ab aëre morbum,
Iamque videbatur spes deplorata salutis,
Cū visum Amosides admissus talibus agrum
Aggreditur: Ne spera ultra producere vitam
Hesechia: iam meta tibi suprema peracta est.
Soluere tempus equos, & lampada tradere cursu,
Et regno, rebūque tuis virtute merentem
Præficere, vt cum sit proles tibi nulla superstes,*

Dignior

Ararat, siue Ararath regio Armeniæ campestris & magnæ vberitatis.

Cap. 38.

Mortē denuntiat nō ex dispositione diuina, sed ex causis secundis: morbus enim talis erat, vt humana ope sanari non posset.